

ANNEXOS

L'ENTORN EDUCATIU D'UN INFANT AMB DÈFICIT VISUAL AL CENTRE ESCOLAR: ANÀLISI DEL GRAU D'INCLUSIÓ

Treball de final de Grau de Mestre d'Educació Primària

Garrell Soto, Clàudia

Nogué Benedicto, Silvia

Curs 2014-2015

Tutora: Verónica Jiménez

Grau en Mestre d'Educació Primària

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic- Universitat Central de Catalunya

Vic, maig de 2015

ÍNDEX:

1. Annex 1: Adaptació Índex per a la Inclusió	3
2. Annex 2: Entrevista directora	10
3. Annex 3: Entrevista tutora	13
4. Annex 4: Permisos.....	16

1. ANNEX 1: ADAPTACIÓ ÍNDEX PER A LA INCLUSIÓ

CENTRE

DIMENSIÓ B. Generar Polítiques Inclusives

- B.1 Promoure una escola per a tothom

- **B.1.3 El centre intenta admetre tot l'alumnat de la localitat**

1. Es fomenta que tots els alumnes de la localitat assisteixin a l'escola, independentment de les seves característiques i necessitats educatives?

Sí tenen conveni amb centre de necessitats educatives especials.

2. Es fomenta activament que l'alumnat de la localitat que actualment està en escoles especials pugui assistir al centre?

Sí, en alguns casos es fa l'escolarització compartida.

3. És visible l'augment en la diversitat dels alumnes provinents de la localitat que estan inclosos a l'escola?

Sí.

4. L'alumnat amb més necessitat d'ajut és vist com un repte per a la millora del centre?

Ho intenten, tot i que en alguns casos falten recursos i formació.

- **B.1.4 Les instal·lacions del centre són accessibles a tothom**

1. Es tenen en consideració les necessitats de les persones sordes, cegues o amb visió parcial, així com les de les persones amb alteracions físiques a l'hora de fer accessible l'edifici?

No, no hi ha cap punt de referència des de la porta d'entrada a l'escola fins l'aula, dins les aules tampoc hi ha cap indicador.

2. El centre està interessat en l'accessibilitat de tots els espais de l'edifici escolar, incloent-hi les aules, els passadissos, els lavabos, els patis i el menjador?

L'alumne pot accedir a tots els espais de l'escola, però té dificultats a l'hora de reconèixer l'espai concret en el que es troba.

3. Les mesures de supressió de barreres arquitectòniques es dirigeixen tant a l'alumnat com a la resta de la comunitat educativa (professorat, personal, famílies...)?

Sí, ja que no hi ha mesures de supressió de barreres arquitectòniques.

- **B.1.5 S'ajuda l'alumnat nou a integrar-se al centre.**

1. Es dona suport a l'alumnat que té dificultats per memoritzar la distribució de l'edifici, especialment durant els primers dies?

Durant els primers anys d'escolarització es va un estudi sobre la distribució del centre, per tal que aquest tipus d'alumnat el pugui conèixer.

2. L'alumnat nou té clar a qui ha de buscar si es troba amb dificultats?

Sí, saben que si es troben amb dificultats han d'anar a buscar la tutora d'aula.

- **B.1.6 El centre fa els agrupaments de l'alumnat de manera que tothom se senti valorat.**

1. El centre utilitza formes més riques i ajustades que el simple ordre alfabètic per crear els grups classe?

Sí, grups cooperatius o heterogenis.

2. Es permet que l'alumnat, sota l'orientació del professorat, constitueixi grups naturals o d'afinitat per a organitzar, després, els grups classe?

Tot depèn de l'activitat que s'hagi de realitzar, però majoritàriament sí.

3. El criteri bàsic per a construir els grups classe és l'heterogeneïtat (de gènere, capacitats, interessos...)?

Majoritàriament sí.

4. S'evita comparar grups-classe, etiquetant-los i baixant així les seves expectatives d'èxit?

Des del centre eviten comparar grups-classes i etiquetar-los.

5. El centre intenta reduir al màxim l'organització de grups tenint en compte només el nivell d'assoliment o la capacitat?

En el centre no es realitzen grups per nivell d'assoliment o la capacitat dels alumnes.

6. Quan es fan agrupaments de nivell, es fa possible que l'alumnat pugui canviar de grup?

No es realitzen agrupaments per nivell.

7. En els crèdits variables, es permet que tot l'alumnat faci eleccions reals?

Sí.

- B.2 Organitzar el suport d'atenció a la diversitat

- **B.2.1 Es coordinen totes les formes de suport.**

1. Totes les formes de suport es consideren part d'una estratègia per al desenvolupament de l'ensenyament i del currículum per tal de tractar la diversitat al centre?

Sí.

2. Hi ha una política global de suports que és clara per a tots els que formen part del centre?

Sí, la mestra de suport i la mestra de reforç.

3. La concepció de suport que té el centre no es limita exclusivament als alumnes amb necessitats educatives especials?

És per tots els alumnes en global, no només per aquells alumnes amb necessitats educatives especials.

4. Es coordinen totes les iniciatives que incideixen en el desenvolupament del caràcter inclusiu del centre (suport dels serveis socials municipals, programa de compensatòria, EAP, SEDEC, logopèdia...)? ç

Sí, ja que tenen conveni amb tots aquests especialistes.

5. Les polítiques de suport van dirigides a prevenir les dificultats d'aprenentatge que presenta l'alumnat?

Sí, tot i que estan més enfocats a aquelles alumnes amb necessitats educatives especials.

6. El suport individual té la finalitat d'augmentar l'autonomia de l'alumne?

Sí, aconseguir la màxima autonomia possible.

7. Es dóna un paper important a la coordinació del suport dins del centre i aquesta tasca la porta a terme un professor amb experiència?

Sí, majoritàriament.

8. Les polítiques de suport estan orientades pel que es considera millor per a l'alumnat més que per mantenir els territoris professionals?

Sí, prioritzen a l'alumnat.

9. Tots els membres del professorat consideren que és responsabilitat seva proporcionar suport als alumnes que experimenten barreres a l'aprenentatge i a la participació?

Sí, tot i que no ho aconsegueixen del tot.

- **B.2.2 Les activitats de formació ajuden el professorat a atendre la diversitat de l'alumnat.**

1. La docència compartida (dos professors que treballen junts amb el mateix grup d'alumnes) va acompanyada d'una reflexió conjunta i

s'utilitza per donar suport als professors a l'hora de respondre a la diversitat d'alumnes?

Un professor s'encarrega de realitzar la classe de manera més magistral, en canvi, l'altre es dedica a realitzar la tasca de reforç o suport per ajudar a tots els alumnes de l'aula que ho necessitin.

- **B.2.3 Les polítiques sobre les necessitats educatives especials afavoreixen la inclusió.**

1. S'intenta minimitzar la categorització dels alumnes en termes com necessitats educatives especials?

Sí, els tracten a tots per igual.

2. La concepció del suport que té el centre va més enllà de l'atenció exclusiva als alumnes amb necessitats educatives especials?

Sí, ja que també ajuden a fomentar els coneixements dels alumnes que no presenten necessitats educatives especials.

3. Els alumnes que presenten necessitats educatives especials es consideren alumnes amb interessos, coneixements i habilitats diferents més que com a integrants d'un grup homogeni?

Sí, cada alumne té les seves característiques i és tractat en funció d'aquestes.

4. Els intents que es fan per superar les barreres a l'aprenentatge i a la participació d'un alumne es consideren oportunitats per millorar les experiències de l'aula per a tot l'alumnat?

No, només per millorar les experiències de l'alumne concret de manera individual.

5. El suport es veu com un dret per a aquells alumnes que el necessiten més que un complement especial en la seva educació?

Sí.

6. Les polítiques sobre les necessitats especials tenen l'objectiu de fomentar l'aprenentatge i minimitzar l'exclusió?

Sí.

7. S'intenta que el suport que rep l'alumnat sigui el mínim fora de les classes ordinàries?

Bàsicament no reben suport fora de l'aula ordinària, només en casos excepcionals, com per exemple, quan ve el servei extern la ONCE.

8. El professorat de suport s'incorpora a l'aula, en lloc de retirar-ne determinat alumne o alumnes?

Algunes hores és dins l'aula, en canvi d'altres es pot utilitzar el recurs de grup reduït, o grup partit, i marxen a una altra aula.

- **B.2.4 El suport psicopedagògic s'utilitza per reduir les barreres a l'aprenentatge i a la participació de tot l'alumnat.**

1. Les diverses formes de suport psicopedagògic que preveu la normativa s'utilitzen per reduir les barreres a l'aprenentatge i a la participació de tot l'alumnat?

Sí.

2. Les pràctiques d'avaluació i de suport psicopedagògic queden integrades en la política global d'inclusió del centre?

Sí.

3. La intervenció psicopedagògica es veu principalment com una forma de proporcionar suport més que d'avaluar i categoritzar?

Sí.

4. El suport que es dona a l'ensenyament per a la diversitat es considera una alternativa al suport individual que prové del procés de categorització?

Sí.

5. Els serveis de suport extern contribueixen a la planificació de l'ensenyament i l'aprenentatge de manera que s'evitin les barreres a l'aprenentatge?

Sí, en aquest cas, és la de la ONCE la que li proporciona recursos i adaptacions.

6. Els serveis de suport extern comprenen el seu rol a l'hora de millorar l'aprenentatge i la participació de tot l'alumnat?

Només intervenen de manera individual.

7. Les adaptacions curriculars proporcionen accés i suport a la participació en el currículum comú?

Sí, segueixen molt la pauta del currículum escolar.

2. ANNEX 2: ENTREVISTA DIRECTORA

Entrevista centre

Mentalitat inclusiva:

- **El centre ha recollit uns principis clars per l'atenció a la diversitat de l'alumnat?**

Tot es fa a través de la comissió d'atenció a la diversitat, si els tutors veuen alguna dificultat fan un full de demanda i a partir d'aquest es porta a la comissió que es reuneix cada 15 dies. Psicòloga municipal, psicopedagoga de l'EAP, la mestra d'educació especial i la directora.

Quan va arribar

- **Aquests principis s'apliquen a la vida escolar?**

Sí

- **La integració de l'alumne amb deficiència visual es responsabilitat de tot el centre o únicament del seu tutor/a?**

Un cop arriba a l'escola es fa a nivell de tot el centre la integració de l'infant, es fan les respectives adaptacions de centre i seguidament els professors fomenten la integració dins l'aula.

- **Si és la primera vegada que el centre té un alumne amb deficiència visual integrat, s'ha posat en contacte amb algun centre d'experiència?**

Al matricular a l'alumne es van posar en contacte amb la ONCE, es van reunir i els va assessorar de les adaptacions que podrien fer a nivell de centre.

Posar jardineres per delimitar l'espai i treure alguns elements del pati que podien molestar.

- **Tot l'equip docent i personal no docent (monitors...) han rebut informació sobre les necessitats de l'alumne amb deficiència visual? S'ha realitzat alguna sessió de vivència de la deficiència?**

Quan va arribar l'alumne a l'escola es va informar a nivell de claustre a tots els professors el cas de l'infant i que havien de vigilar i com havien d'actuar tan a nivell de pati, com d'aula.

Durant aquests anys la ONCE els ha fet alguna sessió de vivència perquè els mateixos professors es puguin posar a la pell de l'alumne i puguin sentir ells mateixos les limitacions que presenta. Va anar un gran volum de mestres del claustre.

- **Tots els alumnes (companys d'aula i d'altres aules) han rebut informació sobre les necessitats de l'alumne amb deficiència visual? Han realitzat alguna sessió de vivència de la deficiència?**

Molts nens ja venien junts de l'escola bressol i això els va facilitar l'adaptació amb els seus companys i va fer que fos més ràpida.

Organització i metodologia:

- **Quin tipus de metodologia s'utilitza al centre?**

No poden dir que treballin per projectes però la seva intenció es arribar a treballar amb la metodologia de projectes. Estan intentant trencar amb la metodologia de llibres de text i fitxes i fer-ho més manipulatiu i poder treballar amb l'experimentació, però no es fa al 100%. Per fer-ho es parteix dels agrupaments heterogenis.

- **Es faciliten les reunions periòdiques de coordinació entre el mestre o els mestres itinerants especialistes?**

Amb la ONCE a nivell de centre es reuneix dos cops al curs, al principi de curs per organitzar i planificar el curs i al final per fer la memòria de com ha anat, però les coordinacions durant el curs específiques són amb la tutora.

La ONCE proporciona a principi de curs xerrades pels tutors nous perquè puguin estar assabentats de com atendre els alumnes.

- **Es permet que els mestres de l'alumne participin en els cursos organitzats pel CREDV amb altres mestres d'alumnes amb deficiència visual?**

Des de l'escola es potencien diverses activitats de formació per el professorat com per exemple, les que ofereix la ONCE a cada inici de curs, on es realitzen unes xerrades informatives on poden accedir els professionals de l'escola on s'informa de les eines i estratègies necessàries per poder atendre aquesta deficiència en totes les

assignatures. També, van realitzar unes reunions sobre vivència on els mestres es podien posar en la pell d'un alumne amb deficiència visual i així entendre millor com aprenen i com es desenvolupen en el seu dia a dia.

Recursos:

- **Com s'organitza el suport dins l'escola?**

Sempre es prioritza el suport i els reforços en aquelles aules que més ho necessiten, no ho reparteixen de manera proporcional a les aules. Si hi ha un grup que amb el tutor funciona, aquella aula no tindrà reforços.

- **Quina mesura s'utilitza per reduir les barreres en l'aprenentatge?**

Des del centre s'intenta que qualsevol tipus de suport redueixi les barreres en l'aprenentatge i en la participació de tot l'alumnat. El centre està obert a que qualsevol suport extern hi pugui accedir sense dificultats per tal de millorar l'aprenentatge de l'alumnat.

3. ANNEX 3: ENTREVISTA TUTORA

Entrevista aula

- **Ajustes els continguts en funció dels coneixements previs dels alumnes?**

Normalment hi ha uns continguts mínims que s'han d'assolir. En funció del grup, s'incrementa la dificultat i si s'observa que el nivell dels alumnes és baix, redueixes el nivell de dificultat.

- **Treballes els continguts de menors dificultat a major? Com ho realitzes?**

Sí, sempre es fa de menor a major.

- **Quan iniciés una sessió nova fas un resum dels continguts treballats anteriorment?**

Depèn d la sessió, algunes vegades cal un repàs del dia anterior però, tot depèn de si els continguts, si han costat d'adquirir-los o no.

- **Quin tipus d'activitats treballes en l'àmbit del projecte?**

En el projecte que estem fent ara les activitats són: lectura més esquema, fitxes, experiments , visualització videos...normalment és així. En els altres projectes també fem treball amb parelles d'un contingut del projecte que els nens volen saber. Busquem informació amb els portàtils, i els nens fan un petit treball presentat en suport de cartolina i fan una exposició davant els companys. En aquest projecte no podem perquè no tenim temps.

- **Planteges diferents tasques amb resolució oberta?**

Intentem fer-ho, sobretot als controls.

- **Inclous tasques multinivell per fomentar les capacitats dels alumnes i promoure l'autonomia dels alumnes?**

Seria ideal però no arribem a tot arreu. Tenim uns arxivadors amb feines extres però per mi és impossible tenir feines multinivell de totes les feines que vaig fent. A alguns alumnes se'ls hi redueix, això sí.

- **Com ajustes l'ajuda a les necessitats de cada alumne?**

Intento ajudar a tothom però no pot ser. Hi ha varies necessitats a l'aula i hi ha tres casos que necessiten molta ajuda. Això implica que hi ha altres alumnes que ho necessitarien i no pots ajudar-los tant com els caldria.

- **Quins estratègies utilitzes per explicar un mateix concepte de diferents maneres?**

Explicació gran grup, petit grup, individualment, manipulació, etc.

- **Al finalitzar la sessió realitzes un seguiment i una valoració de l'activitat? Com ho fas?**

Si la feina feta ens ha agradat ho arxivo, si no ha donat el resultat ho arxivo també però hi adjunto una nota explicant perquè no ha agradat i que s'hauria d canviar d cara el curs vinent.

- **Com construeixes un clima d'aprenentatge adequat?**

Intento ser empàtica, estar tranquil·la, carinyosa, parlar molt amb ells i començar activitats buscant la seva motivació.

- **Els alumnes participen en el procés de selecció d'activitats i d'aquesta manera poden planificar, desenvolupar i avaluar les tasques?**

De vegades sí.

- **Com fomentes el treball cooperatiu a l'aula?**

A partir de treballs en petit grup, en parelles, grups interactius, seure en grupet...és un grup amb moltes necessitats i això els ha fet ser molt cooperadors.

- **Com gestiones els diferents ritmes de treball dins l'aula?**

Quan acaben ajuden els altres, sovint som dues mestres a l'aula, tenim feines extres, etc.

- **Com diversifiques les formes d'organització dels alumnes i els usos de l'espai i del temps dins l'aula?.**

Seuen en grups de 6, treballen de dos en dos o tres en tres, alguns càrrecs de dos en dos, grups interactius en grups de sis...cada 15 dies canviem d lloc. Tots ens fem amb tots. Pel que fa a la diversificació dels espais, no en podem fer gaire ja que no en tenim, i fem desdoblaments quan podem.

4. ANNEX 4: PERMISOS

UVIC Universitat de Vic
Facultat d'Educació,
Traducció i Ciències Humanes

AUTORITZACIÓ

En/ Na [REDACTED] com a pare/
mare/ tutor/a de [REDACTED] autoritza que es
pugui realitzar la següent activitat:

.....
amb la finalitat exclusiva de realitzar el Treball de Final de Grau de l'estudiant
..... de la Facultat d'Educació, Traducció i Ciències
Humanes de la Universitat de Vic.

Per la seva part, l'estudiant s'ha compromès a: "respectar els drets fonamentals de les
persones, siguin infants o persones adultes; demanar el consentiment de les persones
que col·laborin o participin en el treball; respectar l'esfera privada de totes les
persones, grups o institucions que participin o estiguin relacionades amb el treball;
utilitzar la informació obtinguda només amb finalitats científiques i donar compte dels
resultats del treball a les persones, grups o institucions col·laboradores".

.....

Signatura

CARLOS DE A. 4 de NOVIEMBRE de 2013

AUTORITZACIÓ

En/ Na [REDACTED] com director/a o
responsable del centre/ entitat [REDACTED]

.....autoritza que es pugui realitzar
la següent activitat:

.....OBSERVACIÓ ALUMNE.....

.....
amb la finalitat exclusiva de recollir dades per a la realització d'un Treball de Final de
Grau de l'estudiant de la Facultat d'Educació,
Traducció i Ciències Humanes de la Universitat de Vic.

Per la seva part, l'estudiant s'ha compromès a: "respectar els drets fonamentals de les
persones, siguin infants o persones adultes; demanar el consentiment de les persones
que col·laborin o participin en el treball; respectar l'esfera privada de totes les
persones, grups o institucions que participin o estiguin relacionades amb el treball;
utilitzar la informació obtinguda només amb finalitats científiques i donar compte dels
resultats del treball a les persones, grups o institucions col·laboradores".

.....
Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació...
Escola El Calderí

Signatura

Caldes de Marbui, 14 de abril de 2015

AUTORITZACIÓ

En/ Na [REDACTED] ... com director/a o responsable del centre/ entitat ... [REDACTED]

.....autoritza que es pugui realitzar la següent activitat:

... OBSERVACIÓ ALUMNE

amb la finalitat exclusiva de recollir dades per a la realització d'un Treball de Final de Grau de les estudiants de la Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes de la Universitat de Vic.

Per la seva part, l'estudiant s'ha compromès a: "respectar els drets fonamentals de les persones, siguin infants o persones adultes; demanar el consentiment de les persones que col·laborin o participin en el treball; respectar l'esfera privada de totes les persones, grups o institucions que participin o estiguin relacionades amb el treball; utilitzar la informació obtinguda només amb finalitats científiques i donar compte dels resultats del treball a les persones, grups o institucions col·laboradores".

.....
Departament d'...
Escola El Calder

Signatura

Caldes de Montbui .. 14 de abril de 2015